

OBSAH.

Strana

Naši řeči. — Jaroslav Vrchlický VIII

Část první.

Výbor z české literatury doby staré a střední.

A. STARÁ DOBA ČESKÉ LITERATURY.

I. Nejstarší české písně duchovní.	
1. Hospodine, pomiluj ny	1
2. Svatý Václave	2
II. Legenda o Jidášovi.	2
III. Alexandreis.	
a) Úvod	5
b) Alexandrové osiření	6
c) Rady Aristotelovy	8
d) Srážka s nepřítelem	10
IV. Rýmovaná kronika česká (t. řeč. Dalimilova).	
a) Předmluva	11
b) O Libušinu proročství	13
c) Ot sedlské knieně Bořeny	14
d) Ot Rudolta, krále říšského	15
e) Ot krále Jana nynějšího šlechtného	16
V. Podkoní a žák	17
VI. Tomáš Štítný ze Štítného.	
1. <i>Přiemluva</i>	23
2. <i>Řeči besední.</i>	
Kterak múdrost boží máme znamenati v stvoření božiem	25
3. <i>Kak se zdejší stavové lidští připodobňavají k andělským kuoróm Těhařóm</i>	27
4. <i>Knihy naučení křesťanského.</i>	
Proč se lidé učie	28
5. <i>Knížky o hře šachové.</i>	
Kak šaši sedie	29

B. STŘEDNÍ DOBA ČESKÉ LITERATURY.

VII. Jan Hus.	
1. <i>Postilla aneb vyloženie svatých čtení nedělních.</i>	
Neděle pátá po sv. Trojici	30
2. <i>Výklad desatera božieho prikázanie.</i>	
O lichvě	34

	Strana
3. <i>O svatokupectví.</i>	
O papeži	36
4. <i>Věrným Čechům</i>	38
VIII. Ktož jsou Boží bojovníci	40
IX. Petr Chelčický.	
1. <i>Postilla.</i>	
Z výkladu na neděli prvou po sv. Trojici	41
2. <i>Sieť viery.</i>	
Stav městský svými nepravostmi trhá síť víry	44
X. Viktorin Kornel ze Všehrd.	
1. <i>Jana Zlatoústého Kniha o napravení padlého.</i>	
Přípis učiněný knězi Jírovi	45
2. <i>O práviích země České knihy devatery.</i>	
a) O výbornosti starých práv českých	48
b) Dsky zápisné dvoje, velké a malé	49
XI. Jan Blahoslav.	
1. <i>Filipika proti misomusům, t. j. nepřátelům vyššího vzdělání</i>	
V Jednotě potřebí mužův učených a v pravdě boží osvícených	50
2. <i>Gramatika Česká.</i>	
O příhodném užívání slov některých cizích jazykův	51
3. <i>Vady kazatelů.</i>	
O chybách v přednášení	54
XII. Biblí Kralická.	
a) <i>Ze Starého zákona</i>	
Poslední hody krále Balsazara	59
b) <i>Z Nového zákona</i>	
Evangelium podle sepsání sv. Lukáše, kap. 5.	60
XIII. Karel z Žerotína.	
<i>Apologia aneb Obrana ode mne Karla staršího z Žerotína ku panu</i>	
<i>Jiříkovi z Hodic</i>	62
XIV. Jan Amos Komenský.	
1. <i>Labyrint světa a ráj srdce</i>	
a) Poutník se z vysoka na svět dívá	69
b) Poutník stav učených prohlédá	72
2. <i>Žalm VIII.</i>	74
3. <i>Informatorium školy mateřské.</i>	
Jak v výmluvnosti cvičeny býti mají děti	75
4. <i>Umění kazatelské.</i>	
Líbeznost řeči	77
5. <i>Didaktika.</i>	
a) Všecka mládež obojího pohlaví má býti svěřována školám	79
b) O názorném vyučování	82

c) Jak vyučovati cizím jazykům	84
d) Jak dělati, aby života k studiím dosti bylo	86
6. <i>Zákony školy dobře spořádané.</i>	
Zákon o dobách oddechu	88
7. <i>Kšaft umírající matky Jednoty bratrské.</i>	
Odkaz Jednoty bratrské národu českému	89
XV. Bohuslav Balbín.	
<i>Rozprava na obranu jazyka slovanského, zvláště pak českého</i>	
a) Cizinci v naší vlasti	91
b) O jazycích evropských	93

Část druhá.

Ukázky epiky veršované.

I. *Báje.*

1. Báje o zlatém ptáku. — Julius Zeyer	96
2. Polednice. — J. S. Machar	97

II. *Báje zvířecí.*

3. Komár. (Lidová píseň polská.) — Přel. Jaromír Hrubý	98
--	----

III. *Bajka.*

4. Vlk a jehně. — Frant. Dionys Kniažnin. Přel. Ant. Jar. Puchmajer	99
---	----

IV. *Alegorie.*

5. Rodné sestry. (Moravská lidová.) — Fr. Sušil	100
6. Dětské hádanky. (České lidové.) — K. Jar. Erben	101

V. *Parabola.*

7. Tři prsteny. — J. S. Machar	101
--	-----

VI. *Pohádka.*

8. Sedlák a Smrt. — Hans Sachs. Přel. Jan Kamenář	103
---	-----

VII. *Legenda.*

9. Nocleh Marie Panny. (Česká lidová) — K. Jar. Erben	104
10. Osud svatého Petra. — Jaroslav Vrchlický	105

VIII. *Pověst.*

11. Balada blanická. — Jar. Vrchlický	106
---	-----

IX. *Zpěv bohatýrský.*

12. Marko králevic v žaláři. (Srbská národní.) — Přel. Josef Holeček	109
13. Ilja Muromec a Slavík loupežník. (Z ruských bylin.) — Přel. Frant. Vymazal	112
14. Ludiše a Lubor. (Z rukopisu Královédvorského.) Přev. Václav Hanka	113
15. Zborov. — Rudolf Medek	115

X. *Báseň dějpravná.*

16. Spartakus. — Jar. Vrchlický 118
 17. Žižka. — Svatopluk Čech 119
 18. Komenský. — J. S. Machar 123

XI. *Básnická povídka.*

19. Herodes. — Svetozár Hurban Vajanský 127
 20. Hájníkova žena. — Pavel Országh Hviezdoslav 130
 21. Král Láavra. — Karel Havlíček Borovský 131
 22. Vávra. — Frant. Lad. Čelakovský 135

XII. *Balada.*

23. a) Král vil. — Joh. Wolfgang Goethe. Přel. Alfred Fuchs . . . 136
 b) Král duchů. — Joh. Wolfgang Goethe. Přel. Otokar Fischer 137
 24. Toman a lesní panna. — Frant. Lad. Čelakovský 138
 25. Tři dcery. (Moravská lidová.) — Frant. Sušil 139
 26. Jíra. — Vítězslav Hálek 140
 27. Balada stará stará. — Jan Neruda 141
 28. Obroční. — Adolf Heyduk 142
 29. Černá tůně. — Jaroslav Vrchlický 143
 30. Maryčka Magdónova. — Petr Bezruč 143
 31. Balada o očích topičových. — Jiří Wolker 145

XIII. *Romance.*

32. Cid v klidu. — Jaroslav Vrchlický 148
 33. Romance o třech rytířích a jejich lavičce. — J. S. Machar . . . 149

XIV. *Idyla.*

34. Pasy. — Ján Hollý 149
 35. U okna. — Josef Václav Sládek 152
 36. Při sousedské. — Jar. Vrchlický 153

XV. *Epos.*A. *Epos hrdinský.*

37. Ilias. — Homéros. Přel. Jos. Němec a Otmar Vaňorný.
 a) Hněv Achilleův 153
 b) Loučení Hektorovo s Andromachou 155
 38. Píseň o Rolandovi 158

B. *Epos duchovní.*

39. Božská komedie. — Dante Alighieri. Přel. Jar. Vrchlický.
 a) Peklo. (III.) 160
 b) Očistec. (XVI.) 162

C. *Epos romantický.*

40. Dagmar. — Svatopluk Čech 165
 41. Karolinská epeje. (Píseň o Rolandu.) — Julius Zeyer.
 a) Rolandova smrt 170